

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XV. Tobias junior ab angelo contra dæmonem instructus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

maximā in eum fiduciā ferantur. Revera providentissimus hic pater pro victu ac vestitu filiorum longē vigilantiorē gerit curam quā gerere possint pro seipsis filii. Hinc & agerrimē fert filios amanatissimo patri tam parum fidere, sibiipsis vanissimam & nihil profuturam sollicitudinem struere, frustra trepidare, & animo angī.

Hoc quidem non negamus: Deus suos in deliciis non habet; cibum eis submitit, sed minimē delicatum, panem hordeaceum, sub cineribus coctum, pisces sallos, pulmentum & messorum prandium, eū tamen eodem sumptu exquisitissimas posse præbere epulas. Nam ille idem Angelus qui Abacuc ē Judæā in Babylonem agili vecturā transtulit, & Danieli pulmentum messoribus paratum obtulit, potuisset ex aulā regiā unum aliquem dapiferorum, unā cum ferculis in leonum caveam avehere. Noluit Deus ita fieri, neque sine causā noluit. Quis autem cognovit sensum Domini, aut quis consiliarius ejus fuit? Tertullianus aliquid causā assignans: Constitui oportebat exemplum, inquit, in tempore pressuræ Xerophagis esse vivendum. Vult Deus suos, præsertim in afflictionibus, non lautē, nec delicatē vivere, necessitati enim non voluptati subvenit. Quod Danieli Deus pulmentum tantum, non etiam potum submitterit, in promptu causā est, pulmenta & offæ, humidiores tibi inum secum potum adferunt. Quod Christus in solitudine tot millibus hominum sine potu panes distribuerit, ne miremur, utique ad rivulum vicinum confederunt, ubi sibi propitiare poterant. Odit Deus superflua. Addo: Cibi viliores & generis unius precationi & luctu spiritali sunt aptiores. Hinc Sethi nepotes & posteri herbis tantum & fructibus victitabant, carne & vino abstinentes. Daniel tres sibi superstit hebdomadæ precibus & vitæ rigoribus exigendas: Panem, ait ipse, desiderabilem non comedi, & caro & vinum non introjerunt in os meum. Oraculum Dominicum habemus: Non in solo pane vivit homo. Sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei. Nimirum in eo situm est, cui Deus benedicat. Dei benedictio modicum & vilem cibum vel præstantissimo efficit altiliorem. Habenti Deum nihil deerit.

Mirtamus ergo curas superfluas, omnem sollicitudinem nostram, quod Petrus monet, projicientes in Deum, quoniam ipse est cura de nobis. Ita vigilantissimæ Dei providentiæ nihil penitus diffidamus. Hoc infantes stulti & homines modicæ fidei solent, qui plus suæ credunt sollicitudini, quā sapientissimæ Numinis gubernationi. Clemens Alexandrinus eruditā elegantia: Sumi, inquit, quaestiones, quæ sensu indigent; an nix candescat, an ignis urat, vide, tange. Alique admonitione egent, aut increpatione. Vtrum inimici ignoscendum, sejanium servandum? ignosce, serva: quaedam digne sunt, ut puniantur, ut est, querere, an sit providentia? Deus pro omnibus & singulis curat, nec curat tantum, sed omnibus & singulis, quod illis maximē profuturum, suppeditat. Fidamus Deo in omnibus. Habenti Deum nil deerit.

CAPVT XV.

Tobias junior ab Angelo contra demonem instructus.

Petrus Massejus Indiarum historiam prosecutus: Cū, inquit, Emmanuel Lusitanæ rex Anno Christiano millesimo quadringentesimo nonagesimo septimo navigationem expediret, quæ Orienti Evangelium & Christiana sacra intulit, primæ prætoricæ navis nomen dedit Gabriel, qui primus è cælo terris Evangelia deportavit: Alteram Raphaëli viatorum duci ac tutori inscripserunt. Fidelissimi duces nostri sunt Angeli: summā fide, amore incredibili, peritiā maximā nostris itineribus moderantur.

Nicephorus Callistus & Cæsar Baronius narrant, Theodosio Imperatori à secretis fuisse virum perfidum Joannem, qui nullam quieris partem capturus videbatur, dum æquè Imperator cum Theodosio salutaretur. Nec miles defuit ad eas molitiones: In hunc Theodosius supremum militiæ præfectum miles Ardabarium, cui omnis pugna felicissimè terrā cessit, non item mari; hic verterunt vices, nam ventus subito coortus ducem Theodosii cum copiis tyranno tradidit capiendum. Nimirum causa æquissima videbatur labare. Eventus tam infelix Theodosium supra modum habuit sollicitum, adduxitque in angustias. Putaverat certè tyrannus Theodosium jam sui fore arbitrii, si quidem Ducem cuperet liberatum. Sed Aspar Ardaburii filius parentem inter hostium unguis deserere nefas ratus, eo, quo potuit collecto milite tyrannum insequi decrevit. Nec pii Cæsaris pices defuerunt. Nam Angelus pastoris habitu præcessit Asparem & Ravennatem eum, trajiciendi modum monstravit, easque vias duxit, quas nullus hominum ille audiret. Ita Ravennam non adeo numerosus miles occupavit, & Joannem perfidum tyrannum cepit, qui Aquilejam ductus, dexteram unā cum capite amisit.

Auctores viæ multo peritissimi sunt Angeli, nec unico quidem vestigio fallunt. Peritiā hanc comitis sui fidelissimam expertus est Tobias, quem Angelus non solum suavissimè duxit, sed etiam variè in rebus agendis erudit. Nos dissertatione priori quatuor posuimus quaestiuiculas super hoc itinere Tobias. Apponamus hic tres alias, responsuri ad singulas.

§. I.

Quaestiuicula 1. Quā ratione & an verè dixit Angelus: Ego sum Azarias Ananiae filius? Est enim, qui hunc è cælo tabellionem arguat mendacii. Nos vera dixisse asserimus. Nam Azariae formam comes caelestis induit. Atqui nos phraasi vitatā ita loquimur, cum templi aram loquente manu monstramus atque dicimus: Hic Christus est à Magis adoratus, hic Christus in oliveto sanguinem sudans, hic Christus in crucem suffixus, quia imago Christi adorati, sudantis, crucifixi est. Ita olim sub orbis primordia locutus cum Jacob Angelus: Ego sum Deus Berhel, ubi unxisti lapidem & votum posuisti mihi. Erat certè Angelus, qui Deum representavit. Quod in lege veteri frequentissimum fuit. Deinde, si vim vocis spectemus, Azarias auxilium Dei, Ananias donum Dei designat. Quam ergo congruè istud sibi nomen indicavit Angelus?

Quaestiuicula 2. Cur Angelus servari jussit cor, fel & jecur piscis? duplicem causam ipsemet assignavit: fugandis diabolis, & oculis persanandis. Interpretatio certè, quam divinus Spiritus hic spectabat, nobis commodissima. Tria potissimum sunt, quæ interiorē hominem juvent, sanent, ament: Contritio cordis, tolerantia afflictionis, edomatio, vel ut loquuntur, mortificatio carnis. Primum corde, alterum felle, tertium jecore adumbratur.

1. Contritio, seu, cordis dolor ob admissas noxas earum virium est, ut animus dolore hoc concepto, est levalibus peccatis saucius, mox reviviscat è mortuo. Uti Mithridaticum Alexipharmacum omne pellit venenum, ita cordis contritio, omne letiferum extinguit peccatum. Hinc multo saluberrimi consilii est, eadem mox horā, quā commissa est noxa, animum letaliter vulneratum contritione persanandum. Hinc ille, quem vocat contritionis actus tot libellis, tot chartulis ad creberrimum usum perscriptus. Nec enim differenda est medicina, quamprimum admittā capitalis aut gravior noxa. Contritio ad vitam momento revocat. Cor contritum & humiliatum Deus non despicies. Quamprimum David serid dixit: Peccavi. Mox Nathan subjungit: Dominus.

Nicephorus lib. 1.4. hist. cap. 7. Baron. tom. 5. anno 25.

1. Questio: Quā ratione & an verè dixit Angelus: Ego sum Azarias Ananiae filius. Vitarum lib. 1. contra Edmunda Campianum pag. 77. Gen. cap. 31. v. 13.

2. Questio: Cur Angelus servari jussit cor, fel, & jecur piscis? Ejus Duplex causa. Tria interiorē hominem juvant: 1. Contritio.

Ps. 50. v. 19. Reg. c. 12. v. 13.

Vertical text in the left margin, including page numbers and references to other works.

minus transfuit peccatum tuum. En, inquit Ambrosius, quantum tres syllabe valeant. Cui subscribens Cyprianus: O penitentia, inquit, quid de te novi referam? omnia ligata solvis, omnia contrita sanas. Atque hoc car est, quod ferrari iussit Angelus.

2. Fel, seu afflictionis tolerantia. Isa. cap. 28. v. 19.

2. Fel, est afflictionis tolerantia, qua & Contritionem juvat & Mortificationem. Fel istud arumnarum amarore suo nitidos & acutos admodum reddit oculos. Nam, quod Ilias dixit: Vexatio dat intellectum. Afflictio elleborum est, quo Deus noxiam & peccantem redundantiam a nobis depellit, & ad mentem sanam reducit. Nos saepe deturbamur de mente, & ad insaniam redigimur ob pravas animi afflictiones, quae in furorem & mentis alienationem nos agunt, ideo Deus elleboro suo consilium & sensus fugitivos revocat.

Garfias l. 2. de plantis indicis c. 1.

Indiae arbor est, quam arborea Tristem indigenam appellant. De hac Garfias ab horto disereus: Arbor Tristis in India, inquit, nunquam floret nisi post solis obitum; interdum folliculos, seu, calyces clausos habet, noctu aperit, tanquam solem reformidans, sicut vesperiliones non volant nisi nox offundatur, & tenebrae incedant: sic plurimi hominum nunquam ita compositi ac modesti, ita dociles, ac devoti sunt, quam cum egroti, aut aliis arumnis pressi sunt. Tunc precantur, tunc manus caelo attendunt, & omnem promittunt sanctimoniam. Tunc demum oculos aperiunt, & acutum cernunt, cum in oculis fel arumnarum sentiunt. Vexatio dat intellectum.

3. Jecur, seu Mortificatio. Rom. cap. 8. v. 13.

3. Jecur prunis impostum, est edomatio carnis, seu, Mortificatio. Lex certa est, quam beatus Paulus divino Spiritu jubente dixit: Si secundum carnem vixeritis, moriemini; si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis. Quanto magis viget, vivitque caro, tanto magis interit Spiritus. Prunis imponendum est jecur; sumus ejus extricat omne genus demoniorum, sive a viro, sive a muliere, ita ut ultra non accedat ad eos. De demonibus fugandis Christus: Hoc autem genus, inquit, non ejicitur nisi per orationem & jejunium. Nemo unquam vicit diabolum, qui nequit carnem vincere. Hic ingenti opus est sui edomandi sollertia. Multa corporis commoda fastidenda, gravia contra & aspera in amore habenda, ut quibus solis adulescere virtus insuerit, quae mollioribus alioqui & jucundis praefocatur. Res certa: qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis, & concupiscentiis. At vero caro, ejusque prave cupiditates nullis clavibus aptius figuntur, quam abstinentia & jejunio. Hoc autem est, quod maximè horremus: ne in ediam toleremus, exculationes mille adferimus. O bona pecora ad pastum natal Sauritate diabolus non fugatur, qui veluti canis non recedit, dum patet macellum carnis plenum. Hic Cerberus non abigitur copioso & lauto pastu; per orationem & jejunium ejicitur.

Tob. cap. 6. v. 8.

Math. c. 17. v. 21.

Galat. c. 5. v. 24.

Christus: Hoc autem genus, inquit, non ejicitur nisi per orationem & jejunium. Nemo unquam vicit diabolum, qui nequit carnem vincere. Hic ingenti opus est sui edomandi sollertia. Multa corporis commoda fastidenda, gravia contra & aspera in amore habenda, ut quibus solis adulescere virtus insuerit, quae mollioribus alioqui & jucundis praefocatur. Res certa: qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis, & concupiscentiis. At vero caro, ejusque prave cupiditates nullis clavibus aptius figuntur, quam abstinentia & jejunio. Hoc autem est, quod maximè horremus: ne in ediam toleremus, exculationes mille adferimus. O bona pecora ad pastum natal Sauritate diabolus non fugatur, qui veluti canis non recedit, dum patet macellum carnis plenum. Hic Cerberus non abigitur copioso & lauto pastu; per orationem & jejunium ejicitur.

§. II.

3. Questio: Quomodo res sensibilis agat in spiritalem, fumus jecoris in diabolos. Dixerat enim Angelus: Cordis ejus particulam, si super carbones ponas, fumus ejus extricat omne genus demoniorum. Quid virium habet fumus contra spiritus? Multa hic Theologi. Et constat de falsis Regum, Saulem in furorem a diabolo actum, modis musicis restitutum ad se rediisse. Ideo David in citharæ dum regnum aulae adscriptus. Plurimi ante Saulem intemperis acti & a malo demone infessi symphoniâ convaluerunt ex malo. Josephus testis oculatus: Vidi enim, inquit, ex popularibus meis quendam Eleazarum, in presentia Vespasiani, & filiorum & tribunorum, reliquorumque militum, multos arreptitios percurantem. Modus vero curationis erat hic. Admoto naribus demoniaci annulo, sub cujus sigillo inclusa erat radicis species à Salomone indicata, ad ejus olfactum per nasum extrahebatur da-

Josephus l. 1. Aniquit. cap. 2. post initium m. h. pag. 257.

monium, & collapsio mox homine, adjurabat id, ne amplius rediret: Salomonis interim mentionem faciens, & incantationes ab illo inventas recitans. Volens dein Eleazarus his, qui aderant, ostendere suae artis efficaciam, non longè inde ponebat poculum, aut pullubrum aquâ plenum: imperabatque demone hominem exeunti, ut his subverfis signum daret spectantibus, quòd reliquisset hominem. Quo facto nemini dubium erat, quanta fuisset Salomonis scientia, & sapientia.

Ergo emergenti, si Josepho fides, odore singularis herbae curati. Alii fanaticos virgis aut flagris cadunt in remedium, ita enim agitant ab iis furias expelli ajunt. Sunt, qui infessos a malo demone, excrementis caprinis velut catapotis curent.

Ad haec omnia Theologorum scholae, si cum iis loquendum, ita respondent: Corporalia in spiritum, aut spiritalia nequeunt directe agere, sed indirectè; naturaliter tamen dum corpus a malo genio infessum ita comparant, ut demum cedere cogatur demone. Exempli gratia: In homine Iracundo, qui flavâ vel atrâ bile (cholera vocant & melancholiam) abundat, in eò certe eodem non longè stuvius habitat, quam in homine, sedate indolis. Quòd si in altero illo fel minuatur, diaboli habitatio destruitur: mavult enim cedere, quam in commode habitare. Quòd si caprarum excrementa, vel fideculum quid emergentis appensum fuget demone, id eâ causâ fieri dicendum, quòd summa demonis superbia ferendo non sit ejusmodi contemptum. Sed & illud ingenue fateamur, in indagandis rerum naturis plurima latere, quae ignotum. In hoc etiam Orde nostro innumera rerum naturalium arcana tegi, quae nesciamus, nec unquam dum hic vivimus, penetraturi simus. Plurima scholarum conclusivunculis affirmantur, aut negantur, quae etiamnum incertissima sub judicis scepro pendunt. Haec, inquit Augustinus, videt Auctoritas divina. Certissima ea est sententia, scire quam parum sciamus, & quam in multis nihil cogniti, nihil experti habeamus. Non nimium aestimemus, obsecro, arguere: nulas nostras scholasticas, secreta naturae plurima nunquam rimabimur. Rex David simile quid conatus: Excusabam, inquit, ut cognoscerem hoc; labor est ante me, donec intrem in sanctuarium Dei. Tanti regis sapientia hic caecavit, quid tu tibi angustae vernula capite polliceris? sapienter & ingenuè fecerimus, si nostram potius ignorantiam confiteamur, & cum Paulo succlamemus: O altitudo divinarum sapientiae & scientiae Dei! Haec tamen sciemus omnia, sed olim, sed in caelo, ubi scientem omnia contuebimur.

§. III.

Hic in minimis saepe hallucinamur, aut ore hiantemiramur, quae non satis capimus. Quam illa nobis nova & admiranda, Petri umbra, Pauli sudaria & semicinctia persanarunt aegros. Petri verba paucula Ananiam & Sapphiram ita fulminarunt, ut subito expirarent. Et quod magis admirandum. Sensilis est corporeus avernalis ignis, diabolos tamen & damnatorum manes cruciat. Ergo corporatum aliquid in spirituale agit. Quâ tandem ratione? nescimus. Occulta Dei vis rebus creatis juncta patrat haec admiranda. Deus hic primarius actor, cetera illi ut instrumenta subserviunt. Complura sunt, quae Ecclesiae precibus sacra fiunt (Theologis sacramentalia dicuntur) in his numerantur aqua, oleum, cera, herba, vinum, edulia, suis quaeque temporibus consecrati solita. In horum numero habentur Exorcismi, sacra Martyrum, aliorumque divorum liplana, signum crucis, sanctissimum nomen Jesu.

Hoc saluterum ac venerabile nomen & pectore clausum & ore promptum assidue feramus. Nec enim aliud nomen est sub caelo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos.

salvos fieri. Hoc certe nomen longè potentius, quam ulla plicium exta cacodæmonas fugat. Quod pollicitus Servator: Signa, eos, qui crediderint, hac sequentur: In nomine meo demonia ejicient. Querelam ad Christum deferens Joannes: Magister, inquit, sequimur quendam in nomine tuo ejicientem demonia, qui non sequitur nos & prohibuimus eum. Cui Christus: Nolite prohibere eum, nemo est enim, qui faciat virtutem in nomine meo, & possit citò malè loqui de me. Ita septuaginta duo discipuli à Christo, velut in messem novam emissi, non sine gratulatione ac gaudio reversi Domine, aiebant, etiam demonia subjiciuntur nobis in nomine tuo.

Imò Patres præci hoc unico pane argumento sunt usi adversus idololatras, Christum verum esse Deum, quòd auditò Christi nomine cacodæmones ex humanis corporibus cogantur cedere. Tertullianus certè compluribus testimoniis asserit à Christianis solo Christi nomine impuros Spiritus profligari. Cùm autem apologeticum suum, seu Christianæ disciplinæ defensionem Romam misisset, eoque scripto parum promovisset, & Chartaginiensis Præses Scapula gravius in Christianos levare cepisset, ad hunc ipsum Scapulam librum conscribens: Demones, inquit, non tantum respicimus, verum & revincimus, & quotidie traducimus, & de hominibus expellimus, sicut pluribus notum est. Hoc autem Christiani fecerunt pronuntiato Christi nomine. Eam ob causam jure meritissimo Paulus id unicè commendans: Omnes, inquit, quodcumque facitis, in verbo aut in opere, omnia in nomine Domini nostri Jesu Christi. Hoc ægrotat divinum nomen penitissimo peccatori insculpendum assidueque magna reverentiâ & ingenti fiducia corde & ore versandum. In rebus prosperis pro gratiarum actione, in adversis pro scuto & defensione usurpandum. Præsertim cùm occasio, & periculum peccandi, cùm aspera perpeffu toleranda, cùm ardua & difficilia factu aggediendâ, ardente animo identidem ingeminandum: Domine Jesu, fiat voluntas tua, fiat, Domine Jesu, à peccatis protege me. Domine Jesu, da patientiam & confortâ me. Et utinam toties liceat sanctissimum hoc nomen ingeminare, quoties spiritum ducere. Illud ego mihi & omnibus Dominum Jesum amantibus toto animo voveo & opto, ut in ipsâ mortis viciniâ, & in extremis singultibus, dum vocis usus erit, geminas saltem hæc vocalas (Domine Jesu) assidue pronuntiem, sintque hæc mea ultima verba, & meorum omnium verborum clausula, Domine Jesu. Denique in hac sanctâ ad Dominum Jesum aspiratione expirem. Hoc, inquam mihi & omnibus Christum amantibus, animo precor. Ita fiat, Domine Jesu.

CAPVT XVI.

Tobias junior ab Angelo matrimonii leges edoctus.

Abellarius è cælo Raphaël Archangelus Tobia suo dixerat: Saram Ragueis filiam in conjugem sibi posceret, eam ipsi servatam. Cui Tobias: Audio, inquit, quia tradita est septem viris, & mortui sunt: sed & hoc audi, quia demonum occidit illos. Timeo ergo ne forte & mihi hæc eveniant. Ad quæ Angelus: Mi Tobias, inquit, me audi, planissimè tibi aperiam, quinam sint illi, in quos tantum licentiæ cacodæmon habeat. Nimirum illi, qui conjugium ita incunt, ut Deum omnemque verecundiam ab animo proscribant, & suæ libidini indulgeant, perinde ut equus & mulus, ceteræque pecudes solent; nempe hi sunt, in quos imperium habet cacodæmon. Tu autem mi frater Tobia, rem longè aliter geres. Finito nuptiali die non statim à te omnem continentiam profligabis. Triduo simul eritis, sed sicut fratrem & sortorem decet, assiduam comprecationem jungetis. Et

A primâ quidem nocte piscis jecur offerendum prunis, ad dæmonem fugandum. Noctè alterâ votis & precibus sanctos Patriarchas ad benevolentiam vobis & amicitiam conciliabitis, eorum verecundia & sanctitas menti vestrâ obversabitur. Noctè tertiâ benedictionem conjugio largiendam impetrabitis. Hac noctè transactâ in torum convenietis pudicum, non impetu libidinis, sed spe & amore prolis, idque cum Dei timore. Has matrimonii leges Tobia dedit Angelus. Hic tria potissimum veniunt quaerenda. 1. Num diabolus in homines aliquid possit, absque singulari Numinis licentiâ. 2. Quænam ea sint peccata, ob quæ Deus juris aliquid in hominem diabolo permittat? 3. Cur diabolus non omnes libidinosos jugulet? Ad singula jam respondebimus.

S. I.

PRIMâ quæstionis est, Num humana gentis inimicus uti viribus possit in hominè sine Dei licentiâ? Asserimus, in hominem nil penitus potestatis esse cacodæmoni, Deo abnuente. Nec pilum quidem lædere, aut eripere potest ulli, si Deus nolit. Mattheus narrat dæmonas ex homine, quem infederant, pullos non prius in porticos abjisse, quam ejus rei potestatem acceperint à Christo. Jobum non prius invadere ausi, quam id Deus concessisset; nec gravius eum torquere conati, quam Deus præscripsisset, ad dimentum diabolo potestas hæc concessa: Ecce in manu tuâ est, verumtamen animam illius serva. Exerce ipsum & crucia prout vis, sed salva vitâ. Quod Augustinus expendens: Satanas, inquit, cùm habet semper nocendi cupiditatem, nocere cuique non potest, nisi ab omnipotente acceperit potestatem. Quòd diabolus non summam potestatem, nec infinitum habet imperium, multò minus habebunt ejus mancipia. Hinc malevolorum hominum nullus alteri plus nocere potest, quam veli Deus, aut permittat: potestas, quæ ei traditur, ad unguem limitata est. Ita Christus vincens expressissime Pilato:

Non haberes, inquit, potestatem à versum ullam, nisi tibi datum esset desuper. Ergo, mi Christiane, quidquid tibi, quidquid mihi, quidquid aliis inferi injuriæ hic mendax, hic malevolus, hic obrectator, hic invidus & nequam homo, id omne illi permissum à Deo: non haberet in te, in me, in alios potestatem ullam, nisi ei datum esset desuper. Certum hoc, certissimum. Ergo me, inquit, non defendam, nec obstitam adeò in me arietanti? Hoc non ajo: Jure tuo adversus injuriam utere, quantum licet, cetera omnia Deo committe. Illud tamen etiam scito: Non raro consultissimum esse, injurias pati, & silere. Plurima silendo rectissimè refutamur. Loqueris & Camerinam moves? auctiorem senties injuriam. Christianum vindictæ genus est, aut nulla, aut mitissima responsa maledictis rependere. Hac enim, inquit beatus Petrus, est gratia, si propter Dei conscientiam sustinet quis tristitias patiens injuste: quæ enim est gloria, si peccantes & colaphizati sufferunt: sed si bene facientes patienter sustinetis; hæc est gratia apud Deum. Non ergo reddentes malum pro malo, nec maledictum pro maledicto; sed è contrario benedicens: quia in hoc vocati estis, ut benedictionem hereditatis possideatis.

Secundæ quæstionis est: Ob quænam peccata Deus potestatem det diabolo, ut in hominem licentiùs grassetur? Quandoque ob ea etiam, quæ videri possunt leviora. Gregorius narrat virginem sacram appetentiâ gula ductam in horto contra religiofas leges aliquid lactuculæ carpisse, & omisso crucis signo furtim comedisse, mox à diabolo infellam humi corruisse. Cùm autem Equitius vir sanctus vim adhiberet diabolo, clamavit hospes malignus: Ego quid feci, & unâ hospitio cessit. His affinia memorat Cassianus. Vult Deus ut diabolum etiam pictum, etiam vitro clausum, ipsam etiam diaboli umbram horreamus, & non graviore solùm ac capitales noxas, sed leviores quoque studiosè caveamus. Sed ne

1. Num diabolus uti viribus possit in hominem sine licentiâ Dei? Matth. c. 8. v. 32.

Job cap. 2. v. 6.

Aug. lib. 2. contra Adversarium legis cap. ult.

Joan. c. 19. v. 11. Quidquid injuriæ ab aliis immititur à Deo permittitur.

Christiani vindictæ genus est, nulla aut mitissima responsa maledictis rependere. 1. Petr. c. 2. v. 19 & 20. 1. Petr. c. 3. v. 9.

2. Ob quænam peccata Deus potestatem det diabolo, ut in hominem licentiùs grassetur? Greg. lib. 1. dialog. c. 4.